

CONSILIUL AUDIOVIZUALULUI AL REPUBLICII MOLDOVA

DECIZIA nr. 283

din 08 noiembrie 2024

Cu privire la examinarea Raportului privind reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova (perioada 28 octombrie-01 noiembrie 2024)

Prin Decizia nr. 234 din 20.09.2024, Consiliul Audiovizualului (în continuare – CA) a dispus inițierea unui control privind respectarea de către serviciile media audiovizuale de televiziune, care au declarat că vor reflecta alegerile, a propriei declarații privind politica editorială pentru alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024, a art. 89 și 90 din Codul electoral nr. 325/2022 și a Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1137/2023 (în continuare – *Regulament CEC*). Controlul dispus vizează programele de știri și actualități, emisiunile de promovare electorală și dezbaterile electorale.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. a) din CSMA, ale art. 90 alin. (15) și (16) din Codul electoral nr. 325/2022, CA a efectuat controlul serviciilor media audiovizuale de televiziune „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „Pro TV Chișinău”, „Canal Regional”, „ATV”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „SOR TV”, „Drochia TV”, „Media TV”, „Axial TV”, „TV Elita”, „Studio L” și „R Live TV” la capitolul respectării prevederilor art. 89 și 90 din Codul electoral nr. 325/2022 și ale Regulamentului CEC, în baza înregistrărilor captate de la un operator IPTV (Moldtelecom) stocate pe serverul CA.

În cadrul ședinței publice din 04 octombrie 2024, CA a luat act de Notificarea cu privire la renunțarea la reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024 a furnizorului de servicii media „HONESTAS” SRL, fondator al serviciului media audiovizual „Axial TV”.

„Moldova 1”

I. Program de știri și actualități

1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada de control, serviciul media audiovizual „Moldova 1” a difuzat, în programul de știri și actualități „Mesager” de la ora 21:00, 25 de subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 58 min. 01 sec., ceea ce constituie 35% din durata totală a programelor de știri și actualități. Cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost difuzate joi, 31 octombrie, iar cele mai puține – marți, 29 octombrie, și miercuri, 30 octombrie 2024.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 6 categorii de protagoniști: organe de stat (25 de ori), actori politici (23 de ori), cetățeni de rând (16 ori), concurenți electorali (10 ori), experți (5 ori) și organe electorale (3 ori). Dintre actorii politici au fost reflectați I. Șor, I. Vlah, R. Usatîi, A. Năstase, O. Țicu, V. Tarlev, I. Chicu, M. Tauber, Bl. Victorie, PCRM și PSRM. În calitate de organe de stat au fost reflectate următoarele instituții: Procuratura Generală, IGP, IP Comrat, Curtea Constituțională, CNA, Guvernul, ASP, Procuratura Anticorupție și MAI. De cele mai multe apariții au beneficiat organele de stat (25 de ori), iar ele mai puține apariții le-au avut organele electorale (3 ori).

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „Moldova 1” a reflectat activitatea celor doi concurenți electorali înregistrați de CEC pentru turul II al alegerilor prezidențiale, volumul total de timp oferit concurenților electorali fiind de 05 min. 11 sec. Concurenta electorală M. Sandu a fost reflectată 03 min 43 sec. (71,7%), iar A. Stoianoglo – 01 min. 28 sec. (28,3%). Ambii concurenți electorali au fost mediatizați în contextul dezbaterii electorale pentru turul II al alegerilor, organizată de „Moldova 1”, opiniilor concurenților electorali din turul I, avertismentelor făcute de autoritățile de la Kiev și mesajelor adresate alegătorilor de candidații din turul II. Ambii concurenți electorali au avut același număr de apariții (5), fiind reflectați atât direct, cât și indirect.

4. Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual

În perioada de raport, „Moldova 1” a reflectat 6 subiecte electorale conflictuale, toate fiind prezentate echilibrat.

5. Asigurarea echilibrului de gen

Raportul gender atestă prezența a 35 de bărbați și a 23 de femei.

6. Relevanța temelor abordate

Subiectele abordate de „Moldova 1” au fost relevante și au vizat procesul electoral: dezbaterile electorale pentru turul II al alegerilor, organizată de „Moldova 1”, protestul de la Comrat, organizarea turului II al alegerilor prezidențiale, descinderile de la Cimișlia și Comrat, atenționările prin SMS, descinderi, percheziții și rețineri, avertismentele autorităților de la Kiev, validarea referendumului de către Curtea Constituțională, cercetarea angajaților ASP, identificarea persoanelor plătite pentru destabilizări, implicarea rețelei lui Șor în fraudarea alegerilor, legăturile PSRM-ului și ale lui Șor cu Rusia, apelul lui D. Recean de mobilizare la alegeri și votul prin corespondență.

7. Atitudine autor

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali.

8. Accesibilitate

„Moldova 1” a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz, prin rularea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

9. Conformitatea cerințelor legale. Generic

Toate subiectele electorale difuzate de către serviciul media audiovizual „Moldova 1” au fost incluse în rubrica „Electorală-2024”.

II. Dezbateri electorale

Pe data de 28.10.2024, ora 19:00, „Moldova 1” a planificat realizarea unei dezbateri dintre cei doi concurenți electorali care au acces în turul II al scrutinului prezidențial. Dezbaterile electorale a fost organizată în prime-time și evidențiată de alte programe ale serviciului media audiovizual prin semnale acustice și vizuale unice cu mențiunea „Dezbateri Electorale. Alegeri prezidențiale”. Programul a fost transmis în direct la „Moldova 1” și la „Radio Moldova”. La dezbateri au fost invitați ambii candidați din turul doi – Maia Sandu și Alexandr Stoianoglo. Concurentul electoral A. Stoianoglo nu s-a prezentat. Maia Sandu a beneficiat de 45 de minute (conform regulamentului) pentru a-și expune platforma, a răspunde întrebărilor moderatorului și jurnaliștilor și a participa la o sesiune de discuții libere. Absența dlui Stoianoglo nu a constituit motiv de amânare sau redistribuire a timpului către contracandidat. La începutul dezbaterii au fost anunțate regulile, timpul pentru fiecare rundă. În studio, „Moldova 1” a invitat jurnaliști de la diverse instituții media, precum și reprezentanți ai societății civile, pentru a adresa întrebări: Petru Macovei (API), Mihail Sirkeli (Nokta), Vitalie Călugăreanu (Jurnal TV/Deutsche Welle), Natalia Zaharescu (ZdG), Stela Untilă (Newsmaker),

Valentina Ursu (RLive), Mariana Rață (TV8) și Vasile Munteanu (TVR Moldova). Transmisiunea a fost disponibilă și online pe site-urile Moldova 1 și Radio Moldova, YouTube și paginile oficiale de Facebook ale Companiei Teleradio-Moldova.

III. Rezultate comparative și concluzii

În perioada de control, „Moldova 1” a difuzat 25 de subiecte cu caracter electoral, cu 15 subiecte mai puține decât în perioada a cincea. În cadrul acestora s-au abordat aspecte ale procesului electoral ce țin de activitatea CEC, contracararea de către organele de drept a acțiunilor de fraudare a alegerilor, debaterile electorale ale candidaților pentru funcția de Președinte, validarea referendumului de către Curtea Constituțională și aspecte juridice și de organizare a turului II al scrutinului prezidențial. Cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost difuzate joi, 31 octombrie, iar cele mai puține – marți, 29 octombrie și miercuri, 30 octombrie 2024.

Este de remarcat faptul că, în perioada de referință, ponderea subiectelor cu caracter electoral a constituit 35%, mai mică cu 2% decât în perioada a cincea (35%).

Comparativ cu perioada de control precedentă, în perioada de raport s-a înregistrat o scădere a numărului de subiecte electorale la 25 și a volumului de timp alocat acestora la 58 min. 01 sec., în scădere comparativ cu perioada 21-27 octombrie 2024, în care numărul de subiecte electorale a fost mai mare – 40 de subiecte, acestea având o durată de 01 oră 29 min. 31 sec. Ponderea alocată subiectelor cu caracter electoral a scăzut de la 37% la 35%.

La capitolul reflectării concurenților electorali din turul II al scrutinului prezidențial, s-a atestat că pentru ambele perioade durata de reflectare totală a constituit 18 min. 37 sec. În raport cu perioada precedentă, în a șasea perioadă s-a constatat o scădere a duratei de reflectare cu peste 8 minute, timpul dedicat concurenților diminuându-se de la 13 min. 26 sec. la 05 min. 11 sec.

Concurenta electorală M. Sandu a avut o durată de reflectare totală de 10 min. 50 sec. și 22 de apariții în turul II al alegerilor prezidențiale. În a cincea perioadă, M. Sandu a avut o durată de reflectare de 07 min. 07 sec. și 17 apariții, iar în a șasea perioadă s-a constatat o scădere a duratei de reflectare cu 03 min. 24 sec, reducându-se concomitent și numărul de apariții, de la 17 la 5.

Concurentul electoral A. Stoianoglo a avut o durată de reflectare totală de 07 min. 47 sec. și 21 de apariții în turul II al alegerilor prezidențiale. În a cincea perioadă, A. Stoianoglo a avut o durată de reflectare de 06 min. 19 sec. și 16 apariții, iar în a șasea perioadă s-a constatat o scădere a duratei de reflectare cu 04 min. 51 sec. diminuându-se și numărul de apariții, de la 16 la 5.

„TV-Găgăuzia”

I. Program de știri și actualități

1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada de control, serviciul media audiovizual „TV-Găgăuzia” a difuzat, în programul de știri și actualități „Știri” de la ora 21:30, 3 subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 05 min. 03 sec., ceea ce constituie 3% din durata totală a programelor de știri și actualități. În zilele de luni, 28 octombrie, marți, 29 octombrie, și joi, 30 octombrie, a fost difuzat câte un subiect cu caracter electoral, iar în zilele de miercuri și vineri, 30 octombrie și 01 noiembrie, nu a fost difuzată nicio știre electorală.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

În cadrul subiectelor cu caracter electoral, au fost reflectate 2 categorii de protagoniști: concurenți electorali – de 4 ori și organele electorale – de 2 ori. În calitate de organ electoral a fost prezentă CEC. Totodată, organe de stat, actori politici, experți independenți și cetățeni de rând nu au fost reflectați.

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „TV-Găgăuzia” a reflectat activitatea celor doi concurenți electorali înregistrați de CEC pentru turul II al alegerilor prezidențiale, volumul total de timp oferit concurenților electorali

fiind de 03 min. 22 sec., ambii concurenți beneficiind de câte 01 min. 41 sec. (50%), fiind reflectați în 2 subiecte, cu intervenții directe și indirecte.

4. *Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual*

În perioada de raport, „TV-Găgăuzia” nu a reflectat niciun subiect electoral cu caracter conflictual.

5. *Asigurarea echilibrului de gen*

Raportul gender atestă prezența a 3 bărbați și a 3 femei.

6. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele abordate de „TV-Găgăuzia” au fost relevante și au vizat procesul electoral: dezbaterile electorale, buletinele de vot pentru turul II și procedura de votare pentru studenți și elevi.

7. *Atitudine autor*

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali.

8. *Accesibilitate*

„TV-Găgăuzia” a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz, prin rularea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

9. *Conformitatea cerințelor legale. Generic*

La capitolul respectării declarației privind reflectarea alegerilor prezidențiale și referendumului republican constituțional, depusă de furnizorul de servicii media și aprobată de CA, este de menționat că toate subiectele electorale difuzate de către serviciul media audiovizual „TV-Găgăuzia” au fost incluse în rubrica „Electorală-2024”.

II. Dezbateri electorale

În perioada de raport, „TV-Găgăuzia” nu a organizat dezbateri electorale.

III. Rezultate comparative și concluzii

În perioada de raport, „TV-Găgăuzia” a difuzat 3 subiecte cu caracter electoral, în cadrul cărora s-au abordat diferite aspecte ale procesului electoral în ceea ce ține de activitatea CEC și dezbaterile electorale ale candidaților pentru funcția de Președinte.

În ceea ce privește durata de reflectare a concurenților electorali, SMA i-a mediatizat egal pe cei doi concurenți, oferind fiecăruia câte 01 min. 41 sec.

Comparativ cu perioada de control precedentă, în perioada de raport s-a înregistrat o scădere accentuată a numărului de subiecte electorale și a volumului de timp alocat acestora – de la 11 subiecte (30 min. 45 sec.) în perioada precedentă la 3 subiecte (05 min. 03 sec.) în perioada de raport. Același trend l-a urmat și ponderea alocată subiectelor cu caracter electoral, care a scăzut de la 17% până la 3%.

La capitolul reflectării concurenților electorali din turul II al scrutinului prezidențial, s-a atestat că pentru ambele perioade durata de reflectare totală a constituit 07 min. 37 sec. În a șasea perioadă s-a constatat o scădere a duratei de reflectare (03 min. 22 sec.), comparativ cu a cincea perioadă în care timpul alocat concurenților a fost mai mare cu 53 sec. La fel, în a cincea perioadă, concurenta electorală M. Sandu a fost reflectată cu 13 sec. mai mult, iar în a șasea perioadă ambii concurenți au fost mediatizați egal.

Concurenta electorală M. Sandu a avut o durată de reflectare totală de 03 min. 55 sec. și 8 apariții în turul II al alegerilor prezidențiale. În a cincea perioadă, M. Sandu a avut o durată de reflectare de 02 min. 14 sec. și 6 apariții, iar în a șasea perioadă s-a constatat o scădere a duratei de reflectare cu 33 sec., și, concomitent, s-a redus numărul de apariții, de la 6 la 2.

Concurentul electoral A. Stoianoglo a avut o durată de reflectare totală de 03 min. 42 sec. și 7 apariții în turul II al alegerilor prezidențiale. În a cincea perioadă, A. Stoianoglo a avut o durată de reflectare de 02 min. 01 sec. și 5 apariții, iar în a șasea perioadă s-a constatat o scădere a duratei de reflectare cu 20 sec. și, concomitent, s-a redus numărul de apariții, de la 5 la 2.

„PRO TV Chișinău”

I. Program de știri și actualități

1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada 28 octombrie-01 noiembrie 2024, serviciul media audiovizual „PRO TV Chișinău” a difuzat, în programul de știri și actualități „Știrile PRO TV Chișinău” de la ora 20:00, 34 de subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 01 oră 22 min. 01 sec., ceea ce constituie 38% din durata totală a programelor de știri și actualități. Cele mai multe subiecte cu caracter electoral, 11 la număr, au fost difuzate în ziua de vineri. Miercuri au fost difuzate 8 subiecte, joi – 7 subiecte, luni – 6 subiecte și marți – 2 subiecte.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 6 categorii de protagoniști, preponderent actorii politici (44 de ori), urmați de organele de stat (38 de ori), concurenții electorali (29 de ori), experți (7 ori), cetățenii de rând (6 ori) și organele electorale (3 ori). Actorii politici reflectați: I. Șor, Bl. „Împreună”, Bl. „Victorie”, PAS, R. Usatîi, V. Furtună, O. Țicu, N. Morari, A. Năstase, V. Tarlev, I. Chicu, I. Vlah și T. Ulianoschi; organele de stat: IGP, Curtea Constituțională, GUV, CNA, Procuratura Anticorupție, MAEIE, Judecătoria Ciocana; organele electorale: CEC. De cele mai multe apariții au beneficiat actorii politici, iar cele mai puține apariții le-au avut organele electorale.

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de control, „PRO TV Chișinău” a reflectat activitatea celor doi concurenți electorali înregistrați de CEC pentru turul II al alegerilor prezidențiale, volumul total de timp oferit concurenților electorali fiind de 30 min. 29 sec. De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat M. Sandu cu 16 min. 18 sec. (53,5%), urmată de A. Stoianoglo cu 14 min. 11 sec. (46,5%). Cei doi concurenți electorali au fost reflectați în subiectele despre campania electorală în turul II, mesajele de susținere la alegerile prezidențiale, percheziții în dosarul corupției alegătorilor, încălcările atestate de Promo-Lex etc. Concurenta electorală M. Sandu a fost reflectată în 15 subiecte, iar A. Stoianoglo – în 14 subiecte. Ambii concurenți electorali au beneficiat de apariții atât directe, cât și indirecte.

4. Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual

În perioada de raport, „PRO TV Chișinău” a difuzat 16 subiecte electorale conflictuale, toate fiind prezentate echilibrat.

5. Asigurarea echilibrului de gen

Raportul gender atestă prezența a 45 de femei și 73 de bărbați.

6. Relevanța temelor abordate

Subiectele electorale abordate de „PRO TV Chișinău” au conținut teme relevante, fiind vorba despre știri de interes public, în care s-a relatat despre campania electorală a celor doi concurenți electorali, perchezițiile în dosarul corupției alegătorilor, indemnul celor doi concurenți electorali de a-i susține în turul II etc.

7. Atitudine autor

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali.

8. Accesibilitate

SMA a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz, prin vociferarea în limba română și rularea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

9. Conformitatea cerințelor legale. Generic

SMA, în perioada de raport, a inclus toate subiectele cu caracter electoral în rubrica „Electoral 2024”.

II. Dezbateri electorale

În perioada de control, SMA nu a difuzat dezbateri electorale.

III. Rezultate comparative și concluzii

În cea de-a șasea perioadă de control, numărul subiectelor electorale difuzate de furnizor și timpul alocat acestora a înregistrat o diminuare în raport cu perioada a cincea de control – de la 43 de subiecte (01 oră 51 min. 57 sec.) la 34 de subiecte (01 oră 22 min. 01 sec.). Durata reflectării celor doi concurenți electorali care au acces în turul II al scrutinului prezidențial, în perioada de raport, a constituit 30 min. 29 sec., fiind mai mică cu peste 5 minute decât în perioada precedentă (35 min. 51 sec.).

În perioada turului II, concurența electorală M. Sandu a beneficiat de o durată de reflectare de 36 min. 15 sec. (54,6%), iar concurentul electoral A. Stoianoglo – de 30 min. 05 sec. (45,4%) din timpul total de reflectare a concurenților electorali.

În perioada de raport, în comparație cu cea precedentă, numărul de apariții a concurentului electoral M. Sandu s-au diminuat de la 21 la 15, în scădere fiind și timpul alocat – de la 19 min. 57 sec. la 16 min. 18 sec.

Frecvența apariției și timpul alocat au înregistrat o scădere și în cazul candidatului A. Stoianoglo – de la 16 apariții (15 min. 54 sec.) în perioada precedentă de control, la 14 apariții (14 min. 11 sec.) în perioada de raport.

„ATV”

I. Program de știri și actualități

1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada de control, serviciul media audiovizual „ATV” a difuzat, în programul de știri și actualități „Новости ATV” de la ora 17:30, 4 subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 04 min. 31 sec., ceea ce constituie 24% din durata totală a programelor de știri și actualități. „ATV” s-a angajat să reflecte programele de știri și actualități în fiecare zi de vineri, respectiv, în data de 01 noiembrie au fost reflectate 4 subiecte cu caracter electoral.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 4 categorii de protagoniști: concurenți electorali – de 9 ori, organe electorale – de 3 ori, organe de stat și experți – câte o apariție. În calitate de organ electoral a fost prezentă CEC. În calitate de organ de stat a fost reflectat Ministerul Afacerilor Externe. De cele mai multe apariții au beneficiat concurenții electorali, iar cele mai puține apariții le-au avut organele de stat și experții.

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „ATV” a reflectat activitatea celor doi concurenți electorali care au acces în turul II al alegerilor prezidențiale. Volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 32 de sec. Ambii concurenți au beneficiat de câte 16 sec. în 3 subiecte, fiind reflectați în cadrul a 3 subiecte cu o durată egală, în mod indirect.

4. *Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual*

În perioada de raport, „ATV” nu a reflectat niciun subiect electoral cu caracter conflictual.

5. *Asigurarea echilibrului de gen*

Raportul gender atestă prezența a 3 bărbați și 4 femei.

6. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele abordate de „ATV” au fost relevante și au vizat procesul electoral: tipărirea buletinelor de vot, îndemnul către diaspora să verifice adresa secțiilor de votare, acreditarea observatorilor, precizările CEC pentru studenți și elevi.

7. *Atitudine autor*

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali reflectați.

8. *Accesibilitate*

„ATV” a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz, prin rularea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

9. *Conformitatea cerințelor legale. Generic*

La capitolul respectării declarației privind reflectarea alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional, depusă de furnizorul de servicii media și aprobată de CA, este de menționat că toate subiectele electorale difuzate de către serviciul media audiovizual „ATV” au fost incluse în rubrica „Electorala-2024”.

II. Rezultate comparative și concluzii

În perioada de raport, „ATV” a difuzat 4 subiecte cu caracter electoral, în cadrul cărora s-au abordat diferite aspecte ale procesului electoral. Referitor la volumul total de timp alocat subiectelor electorale, în a doua perioadă a turului II, SMA a acordat subiectelor electorale 04 min. 34 sec., cu 33 de sec. mai mult decât în prima perioadă (04 min. 01 sec.).

Raportată la durata totală a programelor de știri, ponderea subiectelor cu caracter electoral a înregistrat o creștere în perioada de raport (24%) comparativ cu prima perioadă a turului II (17%).

În ceea ce privește durata de reflectare a concurenților electorali, SMA i-a mediatizat egal pe cei doi concurenți, oferind fiecăruia câte 16 secunde în 3 subiecte.

La capitolul reflectării concurenților electorali din turul II al scrutinului prezidențial, s-a atestat că pentru ambele perioade durata de reflectare totală a constituit 52 sec. În a șasea perioadă s-a constatat o creștere a duratei de reflectare cu 12 sec. (32 sec.), comparativ cu a cincea perioadă, în care timpul alocat concurenților a constituit 20 sec. În ambele perioade concurenții electorali M. Sandu și A. Stoianoglo au fost mediatizați egal.

Concurenta electorală M. Sandu a avut o durată de reflectare totală de 26 sec. și 4 apariții în cele două perioade ale turului II al alegerilor prezidențiale. În a cincea perioadă, M. Sandu a avut o durată de reflectare de 10 sec. și o apariție, iar în a șasea perioadă s-a constatat o creștere a duratei reflectare cu 6 sec., concomitent crescând și numărul de apariții, de la 1 la 3.

Concurentul electoral A. Stoianoglo a avut o durată de reflectare totală de 26 sec. și 4 apariții în turul II al alegerilor prezidențiale. În a cincea perioadă de control, A. Stoianoglo a avut o durată de reflectare de 10 sec. și o apariție, iar în a șasea perioadă s-a constatat o creștere nesemnificativă a duratei de reflectare cu 6 sec., concomitent crescând și numărul de apariții, de la 1 la 3.

„Exclusiv TV”

I. Programe de știri și actualități

1. *Reflectarea campaniei electorale*

În perioada 28 octombrie-01 noiembrie 2024, serviciul media audiovizual „Exclusiv TV” a difuzat, în programul de știri și actualități „Știri” de la ora 22:40, 25 de subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 01 oră 09 min. 36 sec., ceea ce constituie 44% din durata totală a programelor de știri și actualități. Cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost difuzate pe data de 31.10.2024 (joi) – 8 subiecte. Cele mai puține subiecte cu caracter electoral au fost difuzate pe data de 29.10.2024 (marți) – 3 subiecte.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 6 categorii de protagoniști, preponderent, organe de stat – 28 de ori, actori politici – 25 de ori, concurenți electorali – 15 de ori, organele electorale – de 5 ori, experți – de 2 ori și cetățean de rând – o dată. Dintre actorii politici au fost reflectați I. Șor, Bl. „Împreună”, PPDA, PVM, PLDM, PN, I. Vlah, T. Ulianoschi, N. Morari, V. Furtună și Bl. „Pobeda-Victorie”. În calitate de organe de stat au fost reflectate următoarele instituții: Guvernul, Parlamentul, Președinția, IGP, PCCOCS, IGP și CNA. În calitate de organ electoral a fost prezentată CEC. De cele mai multe apariții au beneficiat organele de stat. Cele mai puține apariții le-au avut cetățenii de rând.

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „Exclusiv TV” a reflectat activitatea celor doi concurenți electorali înregistrați de CEC pentru turul II al alegerilor prezidențiale. Volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 13 min. 29 sec. De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat M. Sandu cu 06 min. 55 sec. (51,3%), iar A. Stoianoglo a beneficiat de 06 min. 34 sec. (48,7%) din timpul de reflectare. Ambii concurenți electorali au fost mediatizați în subiecte de știri cu caracter electoral. De cel mai mare timp de reflectare a beneficiat M. Sandu cu 06 min. 55 sec. și 8 apariții, iar A. Stoianoglo a avut un timp de reflectare de 06 min. 34 sec. și 7 apariții. Concurenții electorali M. Sandu și A. Stoianoglo au beneficiat de intervenții directe și indirecte.

4. Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual

În perioada de control, „Exclusiv TV” a reflectat 9 subiecte electorale conflictuale, dintre care un subiect nu a fost echilibrat cu toate pozițiile celor vizați în știre. Astfel, în data de 28.10.2024, la ora 22:42:01, a fost difuzat un subiect intitulat „Corupere electorală amânată în instanță”, în care s-a relatat despre declarațiile făcute de procurorul general, Ion Munteanu, în cadrul unei conferințe de presă cu privire la dosarele ce vizează finanțarea ilegală a partidelor și campaniilor electorale. În contextul respectiv, voice-over-ul a relatat: *„Cu privire la dosarele ce vizează finanțarea ilegală a partidelor și campaniilor electorale, dar și coruperea pasivă în proporții deosebit de mari procurorul general, Ion Munteanu declară că toate dosarele cu materialele probatorii sunt pe masa judecătorilor; examinarea lor fiind, însă, tergiversată.”* În continuare au urmat declarațiile făcute de procurorul general, Ion Munteanu: *„Partidul politic „Șor” și deputata Marina Tauber au fost înaintate patru capete de acuzare: pentru falsificarea rapoartelor privind finanțarea campaniei electorale și a partidului politic, precum și acceptarea finanțării ilegale din partea unui grup criminal organizat, precum și amestecul în înfaptuirea justiției. Au fost expediate în instanța de judecată 67 de volume însoțite de un rechizitoriu pe 350 de pagini. Până prezent au avut loc 63 de ședințe. Cunoașteți instanța, cunoașteți judecătorii, vă rog să adresați întrebări de genul: „Până când vor dura procedurile!?”*. În continuare, voice-over-ul a relatat: *„Alte persoane care au tangența cu coruperea electorală și care la fel își așteaptă sentința sunt bașcana Găgăuziei, Evghenia Guțul și deputații în Parlament Alexandr Nesterovschi și Irina Lozovan.”* Poziția bașcanei Găgăuziei, Evghenia Guțul, a deputaților Alexandr Nesterovschi și Irina Lozovan nu a fost prezentată.

5. Asigurarea echilibrului de gen

Raportul gender atestă prezența a 36 de bărbați și 16 femei.

6. Relevanța temelor abordate

Subiectele abordate de „Exclusiv TV” au fost relevante și au vizat procesul electoral: aspecte ce țin de organizarea turului II al alegerilor prezidențiale, mediatizarea concurenților electorali, sondaj de opinie privind preferințele politice ale alegătorilor, precum și finanțarea ilegală a campaniei electorale de către unele grupări criminale.

7. *Atitudine autor*

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali.

8. *Accesibilitate*

SMA a respectat parțial rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz, prin afișarea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

9. *Conformitatea cerințelor legale. Generic*

SMA a inclus toate subiectele electorale în rubrica „Electorală 2024”.

III. Rezultate comparative și concluzii

În perioada de control 28 octombrie-01 noiembrie, „Exclusiv TV” a reflectat 9 subiecte electorale conflictuale, dintre care un subiect difuzat în data de 28.10.2024, la ora 22:42:01, în care nu a fost asigurată prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție.

Pe parcursul turului II al alegerilor prezidențiale, numărul subiectelor electorale difuzate a înregistrat o descreștere de la 31 în a cincea perioadă la 25 în a șasea perioadă de control. Cu referire la timpul alocat subiectelor cu caracter electoral, se constată o descreștere a acestuia în cea de-a șasea perioadă de control, comparativ cu cea de-a cincea perioadă – de la 01 oră 42 min. 30 sec. la 01 oră 09 min. 36 sec. Ponderea subiectelor cu caracter electoral a înregistrat o descreștere de la 48% în cea de-a cincea perioadă la 44% în perioada a șasea de control. Pe parcursul celor două perioade de control din turul II al alegerilor prezidențiale, timpul alocat reflectării concurenților electorali a fost aproximativ egal, în cea de-a cincea perioadă acesta constituind 13 min. 04 sec., iar în cea de-a șasea perioadă – 13 min. 29 sec. În cea de-a șasea perioadă de control, de un timp mai mare de reflectare a beneficiat M. Sandu cu 06 min. 55 sec. și 8 apariții, iar A. Stoianoglo a beneficiat de 06 min. 34 sec. din timpul de reflectare și 7 apariții, diferența constituind 21 sec.

Ponderea reflectării concurenților electorali în perioada 21 octombrie-01 noiembrie 2024 a constituit 15,9% din durata reflectării subiectelor cu caracter electoral.

Concurența electorală M. Sandu a beneficiat de o durată de reflectare de 15 min. 07 sec. (55,3%), iar concurentul electoral A. Stoianoglo – de 12 min. 12 sec. (44,7%) din timpul de reflectare.

În cea de-a cincea și a șasea perioadă de control, concurența electorală M. Sandu a beneficiat de 15 min. 07 sec. din timpul de reflectare și 23 de apariții.

În cea de-a cincea și a șasea perioadă de control, concurentul electoral A. Stoianoglo a beneficiat de 12 min. 12 sec. din timpul de reflectare și 20 de apariții.

„Jurnal TV”

I. Programe de știri și actualități

1. *Reflectarea campaniei electorale*

În perioada 28 octombrie-01 noiembrie 2024, serviciul media audiovizual „Jurnal TV” a difuzat, în programul de știri și actualități „Jurnalul orei 19:00” de la ora 19:00, 31 de subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 01 oră 13 min. 04 sec., ceea ce constituie 33% din durata totală a programelor de știri și actualități. Cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost difuzate pe 28.10.2024 (luni), 30.10.2024 (miercuri) și 01.11.2024 (vineri). Totodată, este de menționat că SMA a difuzat știri electorale în toate zilele, conform Declarației privind politica editorială aprobată de CA.

2. *Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral*

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 6 categorii de protagoniști, preponderent, organe de stat (26 de ori), cetățenii de rând (21 de ori), concurenții electorali (18 ori), actorii politici (18 ori), experții (3 ori) și organele electorale (2 ori). Dintre actorii politici au fost reflectați Ilan Șor, PN, BI „Împreună”, A. Năstase, ALDE, CUB, Victoria Furtună, Vasile Tarlev, Blocul „Victoria-Pobeda” și PSRM. În calitate de organe de stat au fost reflectate următoarele instituții: MAI, CNA, MJ, PA, IGP, PCCOCS, Procuratura Generală, Judecătoria Chișinău și Președinția Republicii Moldova. În calitate de organ electoral a fost prezentată CEC. De cele mai multe apariții au beneficiat organele de stat. Cele mai puține apariții le-au avut organele electorale.

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „Jurnal TV” a reflectat activitatea celor doi concurenți electorali înregistrați de CEC pentru turul II al alegerilor prezidențiale. Volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 15 min. 32 sec. De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat A. Stoianoglo cu 07 min. 59 sec. (51,4%), iar M. Sandu cu 07 min. 33 sec. (48,6%). Ambii concurenți electorali au fost mediatizați în contextul desfășurării turului II pentru scrutinul prezidențial din 03 noiembrie 2024, fiecare concurent beneficiind de câte 9 apariții, în intervenții directe și indirecte.

4. Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual

În perioada de raport, „Jurnal TV” a reflectat 10 subiecte electorale conflictuale, toate fiind prezentate echilibrat.

5. Asigurarea echilibrului de gen

Raportul gender atestă prezența a 46 de bărbați și 24 de femei.

6. Relevanța temelor abordate

Subiectele abordate de „Jurnal TV” au fost relevante și au vizat procesul electoral: organizarea turului II al alegerilor prezidențiale, vox-populi, indemnul de participare la vot și campania celor doi concurenți electorali. Este de remarcat faptul că, în perioada de raport, „Jurnal TV” a continuat să mediatizeze tematica corupției alegătorilor, fiind difuzate mai multe subiecte electorale despre coruperea alegătorilor de către unele formațiuni politice conform informațiilor furnizate de organele de drept. Aceste aspecte, de exemplu, au fost prezentate în următoarele reportaje: „Munteanu despre coruperea alegătorilor”, „Numărul amenziilor în creștere” și „Medicul de la Comrat reținut” din 28.10.2024; „Perchiziții la Cimișlia și Comrat” din 29.10.2024; „Oamenii vor să scape de amenzi” și „Amenzi mari pentru corupere electorală” din 30.10.2024; etc. De asemenea, au fost difuzate subiecte care au vizat ingerința Federației Ruse în turul II al alegerilor prezidențiale din Republica Moldova.

7. Atitudine autor

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali.

8. Accesibilitate

SMA a respectat parțial rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz, prin afișarea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

9. Conformitatea cerințelor legale. Generic

În perioada de raport, „Jurnal TV” a inclus toate subiectele în rubrica specială „Electorală 2024”.

II. Rezultate comparative și concluzii

În perioada de raport, „Jurnal TV” a difuzat 31 de subiecte cu caracter electoral, în cadrul cărora s-au abordat diferite aspecte juridice și organizatorice ale desfășurării turului II al scrutinului prezidențial. În comparație cu perioada a cincea de control (24 de subiecte), în perioada a șasea au fost difuzate 31 de subiecte cu caracter electoral. Volumul de timp alocat subiectelor cu caracter electoral în perioada a șasea a constituit 01 oră 13 min. 04 sec., fiind cu 03 min. 46 sec. mai mare decât volumul de timp

alocat în a cincea perioadă (01 oră 09 min. 18 sec.). O creștere nesemnificativă a înregistrat și ponderea subiectelor cu caracter electoral, care a atins valoarea de 33%, comparabilă cu cea din perioada a cincea (32%). SMA i-a reflectat pe ambii concurenți electorali care au acces în turul II al scrutinului prezidențial, durata totală de reflectare a acestora fiind de 15 min. 32 sec., cu aproape 5 min. mai mare decât cea din perioada a 5-a, care a fost egală cu 10 min. 41 sec.

La capitolul reflectării concurenților electorali din turul II al scrutinului prezidențial, se atestă că pentru ambele perioade durata de reflectare totală a constituit 26 min. 13 sec. În perioada a șasea se constată o ascensiune a duratei de reflectare, fiind atinsă valoarea de 15 min. 32 sec, comparativ cu perioada a cincea în care timpul alocat concurenților a fost egal cu 10 min. 41 sec.

Concurentul electoral M. Sandu a avut o durată de reflectare totală de 12 min. 58 sec. și 20 de apariții în turul II al alegerilor prezidențiale. În perioada a cincea, M. Sandu a avut o durată de reflectare de 05 min. 25 sec. și o frecvență egală cu 11 apariții. În perioada a șasea, s-a constatat o creștere a duratei de reflectare cu 02 minute, fiind atinsă valoarea de 07 min. 33 sec, dar, concomitent, s-a redus numărul de apariții, de la 11 la 9.

Concurentul electoral A. Stoianoglo a avut o durată de reflectare totală de 13 min. 15 sec. și 17 apariții în turul II al alegerilor prezidențiale. În perioada a cincea, A. Stoianoglo a avut o durată de reflectare de 05 min. 16 sec. în 8 apariții. În perioada a șasea, s-a constatat o creștere a duratei de reflectare de peste 02 minute, fiind atinsă valoarea de 07 min. 59 sec. Concomitent, a crescut și frecvența aparițiilor, de la 8 la 9.

„TVC 21”

I. Program de știri și actualități

1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada 28 octombrie-01 noiembrie 2024, serviciul media audiovizual „TVC 21” a difuzat, în programul de știri și actualități „News Digest” de la ora 19:50, 27 de subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 06 min. 54 sec., ceea ce constituie 42% din durata totală a programului de știri și actualități. Cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost difuzate la 31 octombrie 2024 (joi) – 9 subiecte și la 28 octombrie (luni) și 01 noiembrie 2024 (vineri) – câte 6 subiecte. Cele mai puține subiecte cu conținut electoral au fost difuzate la în zilele de 29 și 30 octombrie (marți, miercuri) – câte 3 subiecte.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 5 categorii de protagoniști, preponderent, concurenții electorali – cu 17 apariții, actorii politici și organele de stat – 6 apariții, experții – 3 apariții, organele electorale – câte o apariție, iar cetățenii de rând nu au fost reflectați nici o dată. Dintre actorii politici au fost reflectați PUN, PLDM, PAS, PPN. La categoria organe de stat a fost vizat Guvernul, Parlamentul, Curtea Constituțională, Primăria Chișinău, iar în calitate de organ electoral a fost prezentată CEC.

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „TVC 21” a reflectat activitatea celor doi concurenți electorali înregistrați de CEC pentru turul II al alegerilor prezidențiale. Volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 04 min. 40 sec. Astfel, durata reflectării concurentului A. Stoianoglo (01 min. 55 sec.) a fost depășită de timpul oferit concurente M. Sandu (02 min. 45 sec.). La capitolul frecvența aparițiilor, concurenta M. Sandu a fost mediatizată în cadrul a 10 subiecte, iar A. Stoianoglo – în 7 subiecte. Candidații au beneficiat doar de apariții indirecte.

4. Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual

În perioada de raport, „TVC 21” nu a reflectat subiecte conflictuale cu caracter electoral.

5. Asigurarea echilibrului de gen

Raportul gender atestă prezența a 18 bărbați și 10 femei.

6. Relevanța temelor abordate

Subiectele abordate de „TVC 21” au fost relevante și au vizat procesul electoral, cum ar fi: organizarea alegerilor prezidențiale din turul II, declarațiile celor doi candidați, rezultatele referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024, precum și alte aspecte ce țin de desfășurarea celui de al II-lea tur al alegerilor prezidențiale din 03 noiembrie 2024.

7. Atitudine autor

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali.

8. Accesibilitate

SMA a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz prin titrarea conținutului.

9. Conformitatea cerințelor legale. Generic

În perioada de raport, toate subiectele electorale difuzate de către serviciul media audiovizual „TVC 21” au fost incluse în rubrica „Electorala-2024”.

II. Dezbateri electorale

În perioada de raport, „TVC 21” nu a organizat programe de dezbateri electorale.

III. Rezultate comparative și concluzii

Raportată la durata totală a programelor de știri, comparativ cu perioada a cincea de raport, în cea de-a șasea perioadă, ponderea subiectelor cu caracter electoral a înregistrat o creștere de 3% – de la 39% la 42%. În pofida acestui fapt, volumul de timp alocat subiectelor cu caracter electoral în perioada a șasea de control s-a diminuat, constituind 06 min. 54 sec., fiind cu 03 min. 41 de sec. mai mic decât volumul de timp alocat în perioada precedentă – 10 min. 35 sec. Tot în descreștere a fost și numărul de subiecte difuzate în cea de-a șasea perioadă, în raport cu cea precedentă – de la 40 la 27.

SMA i-a reflectat pe ambii concurenți electorali care au acces în turul II al scrutinului prezidențial, durata totală de reflectare a acestora fiind de 04 min. 40 sec., în scădere față de perioada precedentă (07 min. 54 sec.).

La capitolul reflectării concurenților electorali din turul II al scrutinului prezidențial, se atestă că pentru ambele perioade durata de reflectare a constituit 11 min. 44 sec.

Concurentul electoral M. Sandu a avut o durată de reflectare totală de 06 min. 12 sec. și 22 de apariții în turul II al alegerilor prezidențiale. În perioada a cincea, M. Sandu a avut o durată de reflectare de 03 min. 27 sec. (12 apariții), în cea de-a șasea perioadă fiind constatată o scădere a duratei de reflectare până la 02 min. 45 sec (10 apariții).

Concurentul electoral A. Stoianoglo a avut o durată de reflectare totală de 05 min. 32 sec. și 13 apariții în turul II al alegerilor prezidențiale. În perioada a cincea, A. Stoianoglo a avut o durată de reflectare de 03 min. 37 sec., în cea de-a șasea perioadă fiind constatată o scădere a duratei de reflectare până la 01 min. 55 sec., totodată fiind însă înregistrată o creștere a numărului de apariții, de la 6 la 7.

„TV8”

I. Program de știri și actualități

1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada 28 octombrie-01 noiembrie 2024, serviciul media audiovizual „TV8” a difuzat, în programul de știri și actualități „Știrile TV8” de la ora 19:00, 24 de subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 01 oră 13 min. 36 sec., ceea ce constituie 44% din durata totală a programelor de știri și actualități. Cele mai multe subiecte cu

caracter electoral, 6 la număr, au fost difuzate în ziua de joi. Miercuri și vineri au fost difuzate câte 5 subiecte, luni și marți – câte 4 subiecte.

2. *Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral*

În cadrul subiectelor cu caracter electoral, au fost reflectate 6 categorii de protagoniști, preponderent actorii politici (39 de ori), urmați de organele de stat (25 de ori), concurenții electorali și cetățenii de rând (câte 19 ori), experți (7 ori), organele electorale (4 ori). Actorii politici reflectați au fost I. Șor, Bl. „Victorie”, R. Usatîi, V. Furtună, O. Țicu, N. Morari, A. Năstase, V. Tarlev, I. Chicu, I. Vlah, T. Ulianovschi, PCRM, PSRM, PAS; organele de stat: Procuratura Generală, IGP, Curtea Constituțională, GUV, CNA, MAI; organele electorale: CEC. De cele mai multe apariții au beneficiat actorii politici, iar cele mai puține apariții le-a avut organele electorale.

3. *Reflectarea concurenților electorali*

În perioada de control, „TV8” a reflectat activitatea celor doi concurenți electorali înregistrați de CEC pentru turul II al alegerilor prezidențiale. Volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 12 min. 09 sec. De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat A. Stoianoglo cu 06 min. 31 sec. (53,6%), urmat de M. Sandu cu 05 min. 38 sec. (46,4%). Cei doi concurenți electorali au fost reflectați în subiectele despre campania electorală în turul II, mesajele de susținere la alegerile prezidențiale, percheziții în dosarul coruperii alegătorilor, încălcările atestate de Promo-Lex etc. M. Sandu a fost reflectată în 10 subiecte electorale, iar A. Stoianoglo în 9 subiecte. Cei doi concurenți electorali au beneficiat de apariții atât directe, cât și indirecte.

4. *Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual*

În perioada de raport, „TV8” a reflectat 16 subiecte electorale conflictuale, toate fiind prezentate echilibrat.

5. *Asigurarea echilibrului de gen*

Raportul gender atestă prezența a 41 de femei și 69 de bărbați.

6. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele electorale abordate de „TV8” au conținut teme relevante, fiind vorba despre știri de interes public, în care s-a vorbit despre campania electorală a celor doi concurenți electorali, perchezițiile în dosarul coruperii alegătorilor, indemnul celor doi concurenți electorali de a-i susține în turul II etc.

7. *Atitudine autor*

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali.

8. *Accesibilitate*

SMA a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz, prin vociferarea în limba română și rularea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

9. *Conformitatea cerințelor legale. Generic*

În perioada de control, toate subiectele cu caracter electoral au fost incluse în rubrica „Electorală 2024”.

II. Dezbateri electorale

În perioada de raport, SMA nu a difuzat dezbateri electorale.

III. Rezultate comparative și concluzii

Analiza celor două perioade de reflectare a turului II de scrutin a relevat despre diminuarea, în cea de-a șasea perioadă de control, a numărului subiectelor electorale difuzate și a timpului alocat acestora

– de la 42 de subiecte (01 oră 44 min. 44 sec.) în perioada precedentă, la 24 de subiecte (01 oră 13 min. 36 sec.) în perioada de raport. Durata reflectării celor doi concurenți electorali care au acces în turul II al scrutinului prezidențial a constituit în perioada de raport 12 min. 09 sec., în scădere față de perioada precedentă (21 min. 32 sec.).

Pe parcursul perioadei turului II, concurenta electorală M. Sandu a beneficiat de o durată de reflectare de 16 min. 51 sec. (50,5%), iar concurentul electoral A. Stoianoglo – de 16 min. 30 sec. (49,5%) din timpul total de reflectare a concurenților electorali.

În ambele perioade din turul II concurenta electorală M. Sandu a beneficiat de 16 min. 51 sec. ca timp de reflectare și de 25 de apariții. Compararea celor două perioade relevă despre diminuarea atât a timpului de reflectare, cât și a numărului de apariții, de la 11 min. 13 sec. (15 apariții) în perioada a cincea de control la 05 min. 38 sec. (10 apariții) în perioada a șasea de control.

În ambele perioade din turul II, concurentul electoral A. Stoianoglo a beneficiat de 16 min. 30 sec. ca timp de reflectare și de 26 de apariții. Compararea celor două perioade relevă despre diminuarea atât a timpului de reflectare, cât și a numărului de apariții, de la 09 min. 59 sec. (17 apariții) în perioada a cincea de control la 06 min. 31 sec. (9 apariții) în perioada a șasea de control.

„TVR Moldova”

I. Programe de știri și actualități

1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada 28 octombrie-01 noiembrie 2024, serviciul media audiovizual „TVR Moldova” a difuzat, în programul de știri și actualități „Telegazeta” de la ora 18:00, 24 de subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 56 min. 43 sec., ceea ce constituie 28% din durata totală a programelor de știri și actualități.

În trei zile din cele 5 ale perioadei supuse controlului, SMA a difuzat câte 6 subiecte electorale în programul de știri și actualități. Totodată, este de menționat că SMA a difuzat știri electorale în toate zilele, conform declarației privind politica editorială aprobată de CA.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate toate cele 6 categorii de protagoniști. Concurenții electorali au avut 25 de apariții, urmați de cetățenii de rând cu 24 apariții, iar actorii politici au beneficiat de 12 apariții, urmați de organele de stat cu 9 apariții și organele electorale cu 3 apariții. Experții au fost reflectați cu 2 apariții. În calitate de organe de stat au fost reflectate următoarele instituții: CNA, Guvernul Republicii Moldova, IGP, SIS și Curtea Constituțională. În calitate de organ electoral a fost prezentată CEC.

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „TVR Moldova” a reflectat activitatea celor doi concurenți electorali înregistrați de CEC pentru turul II al alegerilor prezidențiale. Volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 13 min. 30 sec. De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat M. Sandu cu 07 min. 34 sec. (56%), iar A. Stoianoglo cu 05 min. 56 sec. (44%). Ambii concurenți electorali au fost mediatizați în contextul promisiunilor electorale pentru turul II al scrutinului prezidențial din 03 noiembrie 2024. Cel mai mare timp de reflectare l-a avut M. Sandu cu 07 min. 34 sec și 13 apariții, iar A. Stoianoglo a avut o reflectare de 05 min. 56 sec. și 12 apariții, în intervenții directe și indirecte.

4. Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual

În perioada de raport, „TVR Moldova” a reflectat 5 subiecte electorale conflictuale, toate fiind prezentate echilibrat.

5. Asigurarea echilibrului de gen

Raportul gender atestă prezența a 33 de bărbați și 29 de femei.

6. Relevanța temelor abordate

Subiectele abordate de „TVR Moldova” au fost relevante și au vizat procesul electoral: pentru această perioadă este specific faptul că concurenții electorali din turul I au venit cu mesaje de susținere a unui sau altui concurent electoral care a acces în turul II. Nici în această perioadă nu au lipsit subiectele care atenționează electoratul despre unele cazuri care se referă la corupția electorală cu implicarea unor formațiuni politice cointerestate în acest sens. Asemenea subiecte au fost difuzate în fiecare zi, cum ar fi: „Procuratura: Fraudarea alegerilor, coordonată de serviciile ruse”, „Medicul de la azilul de bătrâni din Comrat, reținut de poliție” din 28.10.2024; „Percheziții în sudul țării în dosare de corupere electorală” din 29.10.2024; „Milioane de lei pentru corupere electorale” din 30.10.2024; „Noi reținuți pentru corupere electorale”, „Investigație ZDG: Cum s-a fraudat referendumul” din 31.10.2024; „Percheziții de amploare și rețineri în dosare de corupere electorală” din 01.11.2024.

7. Atitudine autor

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali.

8. Accesibilitate

SMA a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz, prin limbaj mimico-gestual.

9. Conformitatea cerințelor legale. Generic

Toate subiectele electorale difuzate de către serviciul media audiovizual „TVR Moldova” au fost incluse în rubrica „Electorală-2024”.

II. Dezbateri electorale

La data de 28.10.2024, ora 19:00, „TVR Moldova” a difuzat în direct dezbaterile electorale organizată de serviciul public de televiziune „Moldova 1”.

III. Rezultate comparative și concluzii

Pe parcursul celor două perioade de control, numărul subiectelor electorale difuzate de furnizorul de servicii media a oscilat între 27 și 24 de subiecte, fiind în descreștere. În perioada de raport, timpul alocat subiectelor electorale a înregistrat o diminuare de la 01 oră 13 min. 45 sec. la 56 min. 43 sec., ponderea subiectelor electorale rămânând însă similară – 28%. Durata reflectării concurenților electorali, care a constituit 13 min. 30 sec., a fost în descreștere în raport cu perioada precedentă, în care au fost consemnate 18 min. 36 sec.

La capitolul reflectării concurenților electorali din turul II al scrutinului prezidențial, se atestă că pentru ambele perioade durata de reflectare totală a constituit 32 min. 09 sec. În perioada a șasea se constată o scădere a duratei de reflectare, fiind atinsă valoarea de 13 min. 30 sec, comparativ cu perioada a cincea, în care timpul alocat concurenților a fost egal cu 18 min. 39 sec.

Concurenta electorală M. Sandu a avut o durată de reflectare totală de 17 min. 24 sec. și 26 de apariții în turul II al alegerilor prezidențiale. În perioada a cincea, M. Sandu a avut o durată de reflectare de 09 min. 50 sec. și o frecvență de 13 apariții. În perioada a șasea, se constată o scădere a duratei de reflectare, aceasta atingând valoarea de 07 min. 34 sec., cu același număr de apariții (13).

Concurentul electoral A. Stoianoglo a avut o durată de reflectare totală de 14 min. 45 sec. și 24 de apariții în turul II al alegerilor prezidențiale. În perioada a cincea, A. Stoianoglo a avut o durată de reflectare de 08 min. 49 sec. și o frecvență de 12 apariții. În perioada a șasea, se constată o scădere a duratei de reflectare, aceasta atingând valoarea de 05 min. 56 sec., cu același număr de apariții (12).

„Cinema 1”

I. Programe de știri și actualități

1. *Reflectarea campaniei electorale*

În perioada 28 octombrie-01 noiembrie 2024, serviciul media audiovizual „Cinema 1” a difuzat, în programul de știri și actualități „Buletin informativ”, în intervalul orar 17:53-18:00, 27 de subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 01 oră 07 min. 06 sec., ceea ce constituie 27% din durata totală a programelor de știri și actualități. Cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost difuzate pe data de 29.10.2024 (marți) – 7 subiecte. Cele mai puține subiecte cu caracter electoral au fost difuzate pe data de 28.10.2024 (luni) – 3 subiecte.

2. *Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral*

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 6 categorii de protagoniști, preponderent, concurenți electorali – de 23 ori, actori politici – de 15 ori, organe de stat – de 15 ori, experți – de 5 ori, organele electorale – de 3 ori și cetățeni de rând – de 2 ori. Dintre actorii politici au fost reflectați I. Șor, CUB, PN, PVM, PDCM, PPDA, PCRM, PSRM, I. Vlah, T. Ulianoschi, N. Morari, V. Furtună și Bl. „Împreună”. În calitate de organe de stat au fost reflectate următoarele instituții: Guvernul, Parlamentul, Președinția, IGP, PCCOCS, IGP și CNA. În calitate de organ electoral a fost prezentată CEC. De cele mai multe apariții au beneficiat concurenții electorali. Cele mai puține apariții le-au avut cetățenii de rând.

3. *Reflectarea concurenților electorali*

În perioada de raport, „Cinema 1” a reflectat activitatea celor doi concurenți electorali înregistrați de CEC pentru turul II al alegerilor prezidențiale. Volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 20 min. 42 sec. De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat A. Stoianoglo cu 10 min. 28 sec. (50,6%), iar M. Sandu a avut un timp de reflectare de 10 min. 14 sec. (49,4%). Ambii concurenți electorali au fost mediatizați în subiecte de știri cu caracter electoral. De cel mai mare timp de reflectare a beneficiat A. Stoianoglo cu 10 min. 28 sec și 11 apariții, iar M. Sandu a avut o reflectare de 10 min. 14 sec. și 12 apariții, în intervenții directe și indirecte.

4. *Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual*

În perioada de control, „Cinema 1” a reflectat 9 subiecte electorale conflictuale, dintre care un subiect nu a fost echilibrat cu toate pozițiile celor vizați în știre. În data de 29.10.2024, la ora 18:02:55, a fost difuzat un subiect în care s-a relatat despre un briefing de presă în cadrul căruia reprezentanții PSRM, formațiune care îl susține pe Alexandr Stoianoglo la alegerile prezidențiale, au vorbit despre concluziile raportului prealabil al OSCE, în care se menționează despre mai multe încălcări admise în cadrul scrutinului. În subiect au fost prezentate următoarele declarații făcute de V. Bătrîncea, secretar executiv al PSRM: „*Experții Consiliului Europei dau o apreciere că modificarea cadrului legal, regulilor electorale în preajma scrutinului electoral, în afara faptului că a creat confuzii, aceste ultimele modificări nu au fost consultate și nu sunt în conformitate cu practicile internaționale. Dumnealor au constatat condiții inegale între candidatul din partea puterii și candidații din partea opoziției. Constatăm că nici experții din cadrul comunității europene, nici organisme cu autoritate cum este APCE, OSCE, Convenția de la Veneția nu mai doresc să închidă ochii la derapajele antidemocratice care sunt în Republica Moldova, se desociază de la aceste practici.*” Poziția M. Sandu vizavi de afirmațiile făcute de V. Bătrîncea nu a fost prezentată.

5. *Asigurarea echilibrului de gen*

Raportul gender atestă prezența a 28 de bărbați și 18 femei.

6. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele abordate de „Cinema 1” au fost relevante și au vizat procesul electoral: aspecte ce țin de organizarea turului II al alegerilor prezidențiale, mediatizarea concurenților electorali, sondaj de opinie privind preferințele politice ale alegătorilor, precum și finanțarea ilegală a campaniei electorale de către unele grupări criminale.

7. *Atitudine autor*

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali.

8. Accesibilitate

SMA a respectat parțial rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz, prin afișarea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

9. Conformitatea cerințelor legale. Generic

La capitolul respectării Declarației privind reflectarea alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional, depusă de furnizorul serviciului media audiovizual „Cinema 1” și aprobată de CA, acesta s-a angajat să difuzeze buletinul informativ la ora 17:00, însă, în urma controlului, s-a constatat că SMA difuzează buletinul informativ în intervalul orar 17:53-18:00, ceea ce contravine obligațiilor asumate în declarația susmenționată.

III. Rezultate comparative și concluzii

În perioada de control 28 octombrie-01 noiembrie, „Cinema 1” a reflectat 9 subiecte electorale conflictuale, dintre care un subiect, difuzat în data de 29.10.2024, la ora 18:02:55, în care nu a fost asigurată prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție.

Conform Declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor, SMA s-a angajat să difuzeze buletinul de știri la ora 17:00, însă, în urma controlului, s-a constatat că SMA difuzează programul menționat în intervalul orar 17:53-18:00. În acest context, sunt relevante prevederile pct. 28 din Regulamentul CEC, potrivit cărora: *„FSM reflectă alegerile în conformitate cu declarația privind politica editorială după aprobarea acesteia de către CA și după publicarea ei pe pagina web oficială a CA. Declarațiile se plasează, în termen de 24 de ore de la aprobare, pe pagina web oficială a CA.”*

Potrivit art. 90 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022: *„În perioada electorală, programele audiovizuale cu caracter electoral și materialele scrise care vizează, într-un fel sau altul, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri) și participanții la referendum sunt difuzate/publicate cu respectarea Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat de Comisia Electorală Centrală.”*

La data de 31.10.2024, CA a recepționat scrisoarea nr. 23/2024 din 31.10.2024, prin care serviciul media audiovizual „Cinema 1” a informat referitor la modificarea timpului de difuzare a buletinului de știri de la ora 17:00 la ora 18:00 (începând cu data de 21.10.2024) și a prezentat Declarația modificată privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor.

Prin Decizia CA nr. 274 din 01.11.2024, furnizorul de servicii media „A.VideoContent” SRL, fondator al serviciului media audiovizual „Cinema 1”, a fost sancționat cu amendă de 5 000 de lei pentru încălcarea prevederilor art. 90 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022 (pct. 28 din Regulamentul CEC), în conformitate cu art. 84 alin. (5) lit. n) din Codul serviciilor media audiovizuale Republicii Moldova nr. 174/2018.

Pe parcursul turului II al alegerilor prezidențiale, numărul subiectelor electorale difuzate de furnizorul de servicii media a înregistrat o descreștere de la 32 în a cincea perioadă la 27 în a șasea perioadă de control. Cu referire la timpul alocat subiectelor cu caracter electoral, se constată o descreștere a acestuia în cea de-a șasea perioadă de control, comparativ cu cea de-a cincea perioadă, de la 01 oră 45 min. 28 sec. la 01 oră 07 min. 06 sec. Ponderea subiectelor cu caracter electoral a înregistrat o descreștere de la 43% în cea de-a cincea perioadă la 27% în perioada a șasea de control. Comparativ cu cea de-a cincea perioadă de control, în cea de-a șasea perioadă s-a înregistrat o creștere a timpului alocat reflectării concurenților electorali de la 17 min. 58 sec. la 20 min. 42 sec. În cea de-a șasea perioadă de control, de cel mai mare timp de reflectare a beneficiat A. Stoianoglo cu 10 min. 28 sec. (11 apariții), iar M. Sandu a avut o reflectare de 10 min. 14 sec. (12 apariții), diferența constituind 14 secunde.

Ponderea reflectării concurenților electorali în perioada 21 octombrie-01 noiembrie 2024 a constituit 22,4% din durata reflectării subiectelor cu caracter electoral.

Concurența electorală M. Sandu a beneficiat de o durată de reflectare de 19 min. 39 sec. (50,8%), iar concurentul A. Stoianoglo – de 19 min. 01 sec. (49,2%) din timpul total de reflectare a concurenților electorali.

Pe parcursul ambelor perioade din turul II, concurența electorală M. Sandu a beneficiat de 19 min. 39 sec. din timpul de reflectare și 31 de apariții.

Pe parcursul ambelor perioade din turul II, concurentul electoral A. Stoianoglo a beneficiat de 19 min. 01 sec. din timpul de reflectare și 27 de apariții.

„N4”

I. Program de știri și actualități

1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada de control, serviciul media audiovizual „N4” a difuzat, în programul de știri și actualități „Obiectiv” de la ora 21:00, 16 subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 34 min., ceea ce constituie 27% din durata totală a programelor de știri și actualități. „N4” a difuzat subiecte cu caracter electoral în 5 zile: luni și miercuri – câte 4, marți și vineri – câte 3, iar joi – câte 2. În zilele de sâmbătă și duminică SMA nu a difuzat buletine informative.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

În cadrul subiectelor cu caracter electoral, au fost reflectate 6 categorii de protagoniști: actori politici (19 ori), concurenți electorali (17 ori), organe de stat (9 ori), organe electorale (3 ori), experți și cetățeni de rând (2 ori). De cele mai multe apariții au beneficiat actorii politici: I. Șor, V. Furtună, I. Vlah, R. Ușăfii, O. Țicu, Ș. Gligor, D. Plîngău, A. Năstase, T. Ulianovschi, CUB, PNM, PL, PCRM și Bl. Victorie. În calitate de organe de stat au fost reflectate următoarele instituții: Procuratura Generală, IGP, Guvern, CNA, Curtea Constituțională, iar în calitate de organ electoral a fost reflectată CEC. Cele mai puține apariții le-au avut experții și cetățenii de rând.

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „N4” a reflectat activitatea celor doi concurenți electorali înregistrați de CEC pentru turul II al alegerilor prezidențiale. Volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 12 min. 32 sec. Totodată, se atestă că de cel mai mult timp de reflectare a beneficiat M. Sandu cu 06 min. 27 sec. (51,5%), iar A. Stoianoglo – cu 06 min. 05 sec. (48,5%). În perioada de raport, ambii concurenți electorali au fost reflectați prin prisma reacțiilor generate de dezbaterile electorale care s-a desfășurat pe 27 octombrie 2024. Cel mai mare timp de reflectare l-a avut M. Sandu cu 06 min. 27 sec. și 8 apariții, iar A. Stoianoglo a avut o reflectare de 06 min. 05 sec. și 9 apariții, ambii fiind reflectați atât direct, cât și indirect.

4. Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual

În perioada de raport, „N4” a reflectat un subiect electoral cu caracter conflictual, acesta fiind prezentat echilibrat.

5. Asigurarea echilibrului de gen

Raportul gender atestă prezența a 29 de bărbați și 12 femei.

6. Relevanța temelor abordate

Subiectele abordate de „N4” au fost relevante și au vizat procesul electoral: confiscarea a 50 de milioane de lei în contextul alegerilor, retrospectiva dezbaterii electorale din 27 octombrie 2024, reținerea unor persoane pentru falsificarea voturilor, declarațiile concurenților electorali din turul I cu privire la opțiunile de vot pentru turul II, perchezițiile de la Cimișlia și Comrat, M. Sandu admite remanieri guvernamentale, discuțiile M. Sandu cu reprezentanții Bl. „Împreună”, opiniile unor experți străini cu privire la alegerile prezidențiale din Republica Moldova, implicarea unor cetățeni în scheme de corupere electorală, opțiunile partidelor extraparlamentare cu privire la candidaturile pentru care

intenționau să voteze în turul II, validarea rezultatelor referendumului și promisiunea lui A. Stoianoglo de a fi un președinte al tuturor.

7. *Atitudine autor*

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali.

8. *Accesibilitate*

„N4” a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz, prin rularea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

9. *Conformitatea cerințelor legale. Generic*

Toate subiectele electorale difuzate de către serviciul media audiovizual „N4” au fost incluse în rubrica „Electorala-2024”.

II. Dezbateri electorale

În perioada de raport, „N4” nu a organizat dezbateri electorale.

III. Rezultate comparative și concluzii

În perioada de raport, „N4” a difuzat 16 subiecte cu caracter electoral, în cadrul cărora s-au abordat diferite aspecte ale procesului electoral cu privire la măsurile de combatere a fraudelor electorale, dezbaterile electorale din 27 octombrie 2024, declarațiile concurenților electorali din turul I cu privire la opțiunile de vot pentru turul II, promisiunile concurenților electorali din turul II al alegerilor prezidențiale, opțiunile partidelor extraparlamentare cu privire la candidaturile din turul II și validarea rezultatelor referendumului de către Curtea Constituțională.

Cele mai multe subiecte electorale, 4 la număr, au fost difuzate marți, 29 octombrie, și vineri, 01 noiembrie 2024. În ceea ce privește durata de reflectare a concurenților electorali, SMA i-a mediatizat pe cei doi concurenți electorali în mod similar, diferența fiind de 22 de secunde.

Comparativ cu perioada de control precedentă, în perioada de raport s-a înregistrat o scădere a numărului de subiecte electorale și a volumului de timp alocat acestora – 16 subiecte, cărora le-au fost alocate 34 min., iar în perioada 21-27 octombrie 2024 numărul de subiecte electorale a fost mai mare – 19 (39 min. 46 sec.). Ponderea alocată subiectelor cu caracter electoral a scăzut de la 32% până la 27%.

La capitolul reflectării concurenților electorali din turul II al scrutinului prezidențial, s-a atestat că pentru ambele perioade, cumulativ, durata de reflectare totală a constituit 21 min. 45 sec. În a șasea perioadă s-a constatat o creștere a duratei de reflectare (12 min. 32 sec.), comparativ cu a cincea perioadă, în care timpul alocat concurenților a fost mai mic cu 03 min. 19 sec.

Concurenta electorală M. Sandu a avut o durată de reflectare totală de 10 min. 59 sec. și 18 apariții în turul II al alegerilor prezidențiale. În a cincea perioadă, M. Sandu a avut o durată de reflectare de 04 min. 32 sec. și 10 apariții. În a șasea perioadă s-a constatat o creștere a duratei de reflectare cu 01 min. 25 sec., în timp ce numărul de apariții s-a redus la 8.

Concurentul electoral A. Stoianoglo a avut o durată de reflectare totală de 10 min. 46 sec. și 09 apariții în turul II al alegerilor prezidențiale. În a cincea perioadă, A. Stoianoglo a avut o durată de reflectare de 04 min. 41 sec. și 13 apariții. În a șasea perioadă s-a constatat o creștere a duratei de reflectare cu 01 min. 24 sec., în timp ce numărul de apariții s-a redus la 9.

„SOR-TV”

I. Program de știri și actualități

Serviciul media „SOR-TV” și-a asumat obligația să reflecte alegerile prezidențiale și referendumul republican constituțional în cadrul programelor de știri și actualități doar în ziua de duminică.

II. Rezultate comparative și concluzii

În perioada 28 octombrie-01 noiembrie 2024, „SOR-TV” nu a difuzat programe de știri și actualități în care să fie incluse subiecte electorale. Potrivit declarației de reflectare a alegerilor prezidențiale aprobate de CA, „SOR-TV” și-a asumat obligația să reflecte alegerile prezidențiale doar în ziua de duminică.

„Drochia TV”

I. Program de știri și actualități

În perioada 28 octombrie-01 noiembrie 2024, „Drochia TV” nu a difuzat programe de știri și actualități în care să fie incluse subiecte electorale. Este de menționat că serviciul media audiovizual „Drochia TV” și-a asumat obligația să reflecte alegerile prezidențiale în cadrul programelor de știri și actualități doar în zilele de sâmbătă și duminică.

I. Rezultate comparative și concluzii

Pe parcursul celor două perioade de control, SMA a difuzat un subiect cu caracter electoral, în perioada a cincea de control. Timpul alocat acestui subiect electoral a constituit 03 min. 03 sec. La capitolul reflectării concurenților electorali care au acces în turul II al scrutinului prezidențial, se atestă că pentru prima perioadă durată de reflectare totală a constituit 01 min. 35 sec. În perioada a doua, SMA nu a reflectat concurenții electorali. Cumulat pe ambele perioade, concurența electorală M. Sandu a avut o durată de reflectare totală de 01 min. și o apariție în turul II al alegerilor prezidențiale. Concurentul electoral A. Stoianoglo a avut o durată de reflectare totală de 35 sec. și o apariție în turul II al alegerilor prezidențiale.

„Media TV”

I. Programe de știri și actualități

În perioada 28 octombrie-01 noiembrie 2024, „Media TV” nu a difuzat programe de știri și actualități în care să fie incluse subiecte electorale. Este de menționat că serviciul media audiovizual „Media TV” și-a asumat obligația să reflecte alegerile prezidențiale în cadrul programelor de știri și actualități doar în zilele de sâmbătă și duminică.

II. Rezultate comparative și concluzii

Este de menționat faptul că în perioada a șasea, „Media TV” nu a difuzat programe de știri și actualități în zilele de sâmbătă și duminică, în care să fie incluse subiecte electorale, dat fiind faptul că cele două zile nu au fost incluse în ultima perioadă de control. Este de subliniat că, potrivit declarației de reflectare a alegerilor prezidențiale aprobate de CA, „Media TV” și-a asumat să reflecte alegerile prezidențiale doar în zilele de sâmbătă și duminică.

La capitolul reflectării concurenților electorali care au acces în turul II al scrutinului prezidențial, se atestă că pentru prima perioadă durată de reflectare totală a constituit 01 min. 00 sec. În perioada a doua, SMA nu a reflectat concurenții electorali. Cumulativ pentru ambele perioade, concurența electorală M. Sandu a avut o durată de reflectare totală de 30 sec. și 6 apariții în turul II al alegerilor prezidențiale. Concurentul electoral A. Stoianoglo a avut o durată de reflectare totală de 30 sec. și 6 apariții în turul II al alegerilor prezidențiale.

„TV Elita”

I. Program de știri și actualități

1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada de control, serviciul media audiovizual „TV Elita” a difuzat, în programul de știri și actualități „Știri. Fiți la curent” de la ora 21:00, 10 subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 17 min. 32 sec., ceea ce constituie 18% din durata totală a programelor de știri și actualități. „TV Elita” a difuzat zilnic câte 2 subiecte cu caracter electoral.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 3 categorii de protagoniști: organe de stat – 10, organe electorale – 8 și concurenți electorali – 6. În calitate de organe de stat au fost reflectate următoarele instituții: CNA și Procuratură, iar în calitate de organe electorale au fost prezente CEC și Consiliul Electoral de Circumscripție din Rezina.

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „TV Elita” a reflectat activitatea celor doi concurenți electorali înregistrați de CEC pentru turul II al alegerilor prezidențiale. Volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 04 min. 48 sec. Ambii concurenți au beneficiat de timp egal – câte 02 min. 24 sec. (50%), fiind reflectați în 3 subiecte cu câte 02 min. 24 sec. Ambii concurenți electorali au fost reflectați în mod indirect.

4. Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual

În perioada de raport, „TV Elita” nu a reflectat niciun subiect electoral cu caracter conflictual.

5. Asigurarea echilibrului de gen

Raportul gender atestă prezența a 3 bărbați și 3 femei.

6. Relevanța temelor abordate

Subiectele abordate de „TV Elita” au fost relevante și au vizat procesul electoral: distribuirea voturilor localităților raionului Rezina pentru M. Sandu și A. Stoianoglo, cum au votat rezinenii la alegeri și la referendum, percheziții în dosarul coruperii electorale.

7. Atitudine autor

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali.

8. Accesibilitate

„TV Elita” a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz, prin rularea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

9. Conformitatea cerințelor legale. Generic

Toate subiectele electorale difuzate de către serviciul media audiovizual „TV Elita” au fost incluse în rubrica „Electorală-2024”.

II. Rezultate comparative și concluzii

În perioada de raport, „TV Elita” a difuzat 3 subiecte cu caracter electoral, în cadrul cărora s-au abordat diverse aspecte ale procesului electoral, referitoare la activitatea CEC și perchezițiile în dosarul coruperii electorale. În ceea ce privește durata de reflectare a concurenților electorali, SMA i-a mediatizat egal pe cei doi concurenți, oferind fiecăruia câte 02 min. 24 sec.

Comparativ cu perioada de control precedentă, în perioada de raport s-a înregistrat o scădere accentuată a numărului de subiecte electorale și a volumului de timp alocat acestora – de la 22 subiecte (52 min. 41 sec.) la 10 subiecte (17 min. 32 sec.). Ponderea alocată subiectelor cu caracter electoral a scăzut de la 32% la 18%.

La capitolul reflectării concurenților electorali din turul II al scrutinului prezidențial, s-a atestat că pentru ambele perioade durata de reflectare totală a constituit 23 min. 32 sec. În a șasea perioadă de control, s-a constatat o scădere a duratei de reflectare a concurenților electorali (04 min. 48 sec.),

comparativ cu a cincea perioadă, în care timpul alocat concurenților a fost de aproximativ 4 ori mai mare – 13 min. 56 sec. (18 min. 44 sec.).

Concurenta electorală M. Sandu a avut o durată de reflectare totală de 14 min. 02 sec. și 19 apariții în contextul reflectării turului II al alegerilor prezidențiale. În a cincea perioadă, M. Sandu a avut o durată de reflectare de 11 min. 38 sec. și 16 apariții. În a șasea perioadă, s-a constatat o diminuare accentuată a duratei de reflectare și a numărului de apariții de peste 5 ori – cu 09 min. 14 sec. mai puțin timp acordat și cu 13 mai puține apariții.

Concurentul electoral A. Stoianoglo a avut o durată de reflectare totală de 09 min. 30 sec. și 19 apariții în contextul reflectării turului II al alegerilor prezidențiale. La fel ca și în cazul celui alt candidat, în a șasea perioadă s-a constatat o diminuare accentuată a duratei de reflectare și a numărului de apariții a acestuia – cu 04 min. 42 sec. mai puțin timp acordat și cu 13 apariții mai puțin.

„Studio-L”

I. Programe de știri și actualități

1. *Reflectarea campaniei electorale*

În perioada 28 octombrie-01 noiembrie 2024, serviciul media audiovizual „Studio L” a difuzat, în programul de știri și actualități „Știri” de la ora 19:05, 6 subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 09 min. 13 sec., ceea ce constituie 7% din durata totală a programelor de știri și actualități. Cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost difuzate pe data de 30.10.2024 (miercuri). Totodată, este de menționat că SMA nu a difuzat știri electorale în zilele de luni și vineri.

2. *Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral*

În cadrul subiectelor cu caracter electoral, au fost reflectate 2 categorii de protagoniști. O pondere de 8 apariții au avut-o cetățenii de rând, urmași de organele electorale cu 5 apariții. Concurenții electorali, experții, organele de stat și actorii politici nu au fost reflectați.

3. *Reflectarea concurenților electorali*

În perioada de raport, „Studio L” nu a reflectat activitatea celor doi concurenți electorali înregistrați de CEC pentru turul II al alegerilor prezidențiale.

4. *Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual*

În perioada de raport, „Studio L” nu a reflectat subiecte electorale conflictuale.

5. *Asigurarea echilibrului de gen*

Raportul gender atestă prezența a 3 bărbați și 5 femei.

6. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele abordate de „Studio L” au fost relevante și au vizat procesul electoral: CEC a fost protagonist în cinci subiecte electorale. Concurenții electorali care au acces în turul II de scrutin nu au fost reflectați.

7. *Atitudine autor*

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare în subiectele electorale abordate.

8. *Accesibilitate*

„Studio L” a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz, prin rularea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

9. *Conformitatea cerințelor legale. Generic*

La capitolul respectării Declarației privind reflectarea alegerilor prezidențiale și referendumului republican constituțional, depusă de către furnizorul de servicii media și aprobată de către CA, este

de menționat că toate subiectele electorale difuzate de către serviciul media audiovizual „Studio L” au fost incluse în rubrica „Electorala-2024”.

II. Rezultate comparative și concluzii

În perioada de raport, „Studio L” a difuzat 6 subiecte cu caracter electoral, dintre care 5 au abordat aspecte ale activității CEC, iar un subiect a vizat modul în care au votat cetățenii la referendumul republican constituțional.

Pe parcursul ultimelor 2 perioade de control, numărul subiectelor electorale difuzate de furnizorul de servicii media au înregistrat o descreștere accentuată, de la 26 în a cincea perioadă la 6 subiecte în perioada de raport. Și în cazul timpului alocat subiectelor cu caracter electoral se constată o descreștere importantă a acestuia, de la 01 oră 37 min. 01 sec. în perioada precedentă la 09 min. 13 sec. în perioada a șasea. Raportată la durata totală a programelor de știri, și ponderea subiectelor cu caracter electoral a înregistrat o scădere pronunțată – de la 36% în perioada precedentă la 7% în perioada de raport. În cea de a șasea perioadă de control, SMA nu a acordat timp de reflectare pentru concurenții electorali care au acces în turul II de scrutin, în contrast cu perioada precedentă, în care aceștia au beneficiat de 06 min. 31 sec. Valoarea medie a ponderii subiectelor cu caracter electoral pentru perioada 21 octombrie-01 noiembrie 2024 a constituit 26,6%.

În prima perioadă a turului II de scrutin, durata de reflectare totală a concurenților electorali a constituit 06 min. 31 sec. În perioada a de raport, SMA nu a reflectat concurenții electorali.

Concurenta electorală M. Sandu a avut o durată de reflectare totală de 03 min. 50 sec. și 8 apariții în contextul reflectării turului II al alegerilor prezidențiale. În perioada de raport, M. Sandu nu a fost reflectată în subiecte cu caracter electoral.

Concurentul electoral A. Stoianoglo a avut o durată de reflectare totală de 02 min. 41 sec. și 9 apariții în contextul reflectării turului II al alegerilor prezidențiale. În perioada de raport, A. Stoianoglo nu a fost reflectat în subiecte cu caracter electoral.

„R Live TV”

I. Program de știri și actualități

În perioada de raport, serviciul media audiovizual „R Live TV” nu a difuzat programe de știri și actualități.

II. Dezbateri electorale

La data de 30 octombrie 2024, ora 20:00, „R Live TV” a difuzat o dezbatere electorală pentru turul II al alegerilor prezidențiale, moderată de Ileana Pîrgaru. În platou s-au prezentat reprezentanții candidaților, după cum urmează: Vasile Grădinaru (din partea Maiei Sandu) și Vlad Batrîncea (din partea lui Alexandr Stoianoglo). Dezbaterea a durat circa 27 de minute, iar fiecare dintre participanți a avut la dispoziție câte 10 minute (1 minut de început pentru adresarea către alegători, 8 minute pentru a răspunde la întrebările moderatoarei și ale contracandidatului, 1 minut pentru adresarea de final). Înainte și după programul de dezbatere a fost prezentat genericul „Dezbateri electorale 2024”.

„Canal Regional”

I. Program de știri și actualități

În perioada de control, „Canal Regional” nu a difuzat programe de știri și actualități.

II. Dezbateri electorale

„Canal Regional”, în perioada de raport, nu a difuzat dezbateri electorale.

III. Rezultate comparative și concluzii

De menționat că în Declarația privind reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024, SMA nu s-a angajat să difuzeze programe de știri și actualități, dar s-a angajat să organizeze dezbateri electorale în zilele de marți și vineri la ora 20:00. Totodată, prin scrisoarea nr. 03/10 din 13.10.2024, SMA a comunicat CA despre faptul că este în imposibilitate de a produce dezbateri electorale în legătură cu defecțiunile tehnice apărute.

Prin Decizia nr. 267 din 25.10.2024, CA a sancționat cu 10 000 de lei furnizorul de servicii media „Canal Regional” SRL, fondator al serviciului media audiovizual de televiziune „Canal Regional”, pentru încălcarea prevederilor art. 90 alin. (6) din Codul electoral nr. 325/2022, deoarece în campania electorală pentru orice tip de scrutin, furnizorii de servicii media sunt obligați să organizeze dezbateri dacă au inclus în declarațiile politicii editoriale angajamente de organizare a dezbaterilor electorale și dacă acestea au fost adoptate de CA.

În temeiul prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, ale Codului electoral nr. 325/2022 și ale Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1137 din 28.07.2023,

Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova DECIDE:

1. Se ia act de controlul serviciilor media audiovizuale de televiziune „Moldova-1”, „TV-Găgăuzia”, „Pro TV Chișinău”, „Canal Regional”, „ATV”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „SOR TV”, „Drochia TV”, „Media TV”, „TV Elita”, „Studio L” și „R Live TV” și se aprobă Raportul cu privire la rezultatele controlului privind modul de reflectare a alegerilor prezidențiale, pentru perioada 28 octombrie-01 noiembrie 2024 (se anexează).
2. Raportul cu privire la rezultatele controlului privind modul de reflectare a alegerilor prezidențiale, pentru perioada 28 octombrie-01 noiembrie 2024 se remite Comisiei Electorale Centrale și se publică pe site-ul web oficial al Consiliului Audiovizualului cel târziu la data de 09 noiembrie 2024, conform prevederilor art. 90 alin. (16) din Codul electoral nr. 325/2022.
3. Prezenta decizie poate fi contestată în ordine de contencios administrativ la Curtea de Apel Chișinău (mun. Chișinău, str. Teilor nr. 4), în termen de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost adoptată prezenta decizie, fără a fi necesară depunerea unei cereri prealabile.
4. Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în sarcina Direcției control servicii media audiovizuale.
5. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării și se publică pe site-ul web oficial al Consiliului Audiovizualului.

PREȘEDINTĂ

Liliana VIȚU-EȘANU